

MALTA

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
GIANNINO CARUANA DEMAJO**

Seduta tal-31 ta' Mejju, 2005

Citazzjoni Numru. 2072/1996/1

Francis Busuttil & Sons Ltd

Versus

Saviour Cacciattolo

F'din il-kawża s-soċjetà attriċi qiegħda tfittex għad-danni minħabba ksur ta' kuntratt, għall-ħlas tal-prezz ta' merkanzija, u biex il-konvenut iroddilha żewġ *freezers* għax qiegħda tgħid illi ma ħarisx il-kondizzjonijiet li tañthom kienet tathomlu.

Iċ-ċitazzjoni tgħid illi l-partijiet kienu għamlu ftehim kummerċjali bil-pattijiet li jidhru fuq kitba tal-31 ta' Lulju 1995 u pattijiet oħra. Fost ħwejjeġ oħra, is-soċjetà attriċi kienet kriet lill-konvenut żewġ *lift glass top freezers* biex fihom iżomm prodotti tagħha. Is-soċjetà attriċi kellha l-jedd illi ttejjem il-ftiehm u tiegħu l-*freezers* lura kemm-il darba l-konvenut jikser xi waħda mill-kondizzjonijiet tal-kuntratt, u fil-fatt il-konvenut kiser dawk il-kondizzjonijiet u wkoll neħħa waħda mill-*freezers*, li tiswa mija u ħamsa u sittin lira (Lm165), mill-post miftiehem.

Barra minn hekk, il-konvenut għad għandu jagħti mitejn u tnejn u ħamsin lira u sebgħa u sebgħin ċenteżmu (Lm252.77) bilanċ tal-prezz ta' prodotti mibjugħa lilu.

Billi għalxejn sejthet lill-konvenut biex iroddilha l-*freezers* u jhallas il-bilanċ, is-soċjetà attriċi fetthet din il-kawża u qiegħda titlob illi l-qorti:

1. tgħid illi l-konvenut kiser il-ftehim bejn il-partijiet;
2. tgħid illi l-ftehim hu maħlul;
3. tordna lill-konvenut sabiex fi żmien perentorju jbattal il-*freezer* tal-marka *Novum* u jroddu lill-attriċi;
4. tordna lill-konvenut sabiex fi żmien perentorju jrodd lill-attriċi l-*freezer* tal-marka *Derby* jew, fin-nuqqas, iħallas daqskemm jiswa: mija u ħamsa u sittin lira (Lm165);
5. tgħid illi l-konvenut għandu jagħti wkoll mitejn u tnejn u ħamsin lira u sebgħa u sebgħin ċenteżmu (Lm252.77) bilanċ tal-prezz ta' prodotti mibjugħa lilu;
6. tikkundanna lill-konvenut iħallas lill-attriċi mitejn u tnejn u ħamsin lira u sebgħa u sebgħin ċenteżmu (Lm252.77);
7. tillikwida d-danni kollha li ġarrbet l-attriċi minħabba l-għemil abużiv tal-konvenut; u
8. tikkundanna lill-konvenut iħallas id-danni hekk likwidati, flimkien ma' l-imgħaxijiet u l-ispejjeż.

Il-konvenut ressaq dawn l-eċċezzjonijiet:

1. l-ewwel żewġ talbiet għandhom jiġu miċħuda għax il-konvenut ma iffirma ebda ftehim ma' l-attriċi u ma huwiex kontradittur leġittimu;
2. it-tielet u r-raba' talbiet ukoll għandhom jiġu miċħuda għax il-*freezers* ma humiex għand il-konvenut u, f'kull każ, hu kien sejjaħ lir-rappreżentanti tas-soċjetà attriċi biex imorru jeħduhom u kienu huma li ma marrux;
3. il-ħames u s-sitt talbiet huma milquta bi preskrizzjoni taħt l-art. 1248(b) tal-Kodiċi Ċivili; u
4. l-aħħar żewġ talbiet huma "bla ebda fundament legali" għax ma saritx talba għal dikjarazzjoni ta' responsabbiltà, u barra minn hekk l-għemil tal-konvenut ma kienx abużiv u hu ma għamel ebda danni.

Il-fatti li wasslu għal dan il-każ ġraw hekk:

FI-1 ta' Ġunju 1995 sar ftehim b'kitba privata¹ bejn is-soċjetà attriċi u "Saviour Cacciattolo of *b'Bugia Aquatic*

¹ *Fol. 22.*

Sports Club”, imsejjañ il-klijent, li iffirmawha rappreżentant ta’ l-attriċi u l-konvenut. Bis-saħña tal-ftehim l-attriċi silfet lill-klijent *freezer* tal-marka *Novum* bil-pattijiet, fost oħrajn, illi l-klijent jixtri b’kemm jiswew mhux inqas minn tlitt elef lira (Lm3,000) prodotti ta’ l-attriċi f’sena, illi l-attriċi jkollha l-jedd illi tieħu lura l-*freezer* jekk il-klijent jinqeda bil-*freezer* biex jaħžen prodotti ta’ terzi, u illi l-klijent jieħu ħsieb sew tal-*freezer* u jwieġeb għal kull ħsara doluża jew kolpuża.

Fil-31 ta’ Lulju 1995 sar ftehim ieħor b’kitba privata oħra² għal self ta’ *freezer* ieħor, tal-marka *Derby* bl-istess kondizzjonijiet ħlief illi din id-darba l-klijent kien “*Birzebbugia Aquatic*” u ma ssemma xejn dwar kemm il-klijent kellu jixtri prodotti ta’ l-attriċi. Din id-darba għall-klijent ma ffirmax il-konvenut iżda ċertu Aquilina.

Il-konvenut issa qiegħed igħid illi l-ftehim ma sarx miegħu *proprio* iżda f’isem il-*Birzebbugia Aquatic Sports Club*.

Min jidher fuq ftehim mhux f’ismu iżda f’isem ħaddieħor għandu l-oneru illi juri ċar lill-parti l-oħra illi qiegħed jidher f’isem ħaddieħor; jekk jonqos, il-parti l-oħra tista’ toqgħod fuq l-affidament li tkun għamlet kuntratt ma’ min innegozja magħha *proprio*.

Fil-każ tallum, il-konvenut wera lill-attriċi illi kien qiegħed jidher *nomine* u mhux *proprio*, jew kien hemm ċirkostanzi li setgħu juru dan lill-attriċi?

Fil-fehma tal-qorti, iċ-ċirkostanzi juru illi l-attriċi kienet taf illi ma kinitx qiegħda tiftiehem ma’ l-attur *proprio* meta sar is-self tal-*freezers*.

Jidher illi, għalkemm sar self ta’ żewġ *freezers*, f’żewġ okkażjonijiet differenti, l-attriċi qisithom bħala parti mill-istess ftehim, tant illi meta saret it-tieni kitba ma reġgħetx issemmiet ċifra oħra bħala “*minimum target sales*”, għax is-somma ta’ tlitt elef lira (Lm3,000) kienet tgħodd għaż-żewġ *freezers* flimkien³. Barra minn hekk, iż-żewġ *freezers* kellhom jinżammu fl-istess post.

Għal din ir-raġuni, il-fatt illi fuq it-tieni kitba ma ssemmiex isem il-konvenut iżda biss *Birzebbugia Aquatic* bħala l-klijent, waqt illi fuq l-ewwel skrittura l-klijent kien “*Saviour*

² Fol. 23.

³ Ara x-xhieda ta’ Michael Busuttill fis-seduta tad-29 ta’ Ottubru 2002, foll. 74 et seq.

Cacciattolo of *b'Bugia Aquatic Sports Club*", — fi kliem ieħor, l-element komuni kien mhux il-konvenut iżda *Birzebbugia Aquatic Sports Club* — juri ċar illi l-attriċi fehmet illi l-ftehim kien mhux mal-konvenut *proprio* iżda ma' *Birzebbugia Aquatic Sports Club*.

l-kompli jsaħħaħ din il-konkluzjoni l-fatt illi l-fatturi⁴ nħarġu mill-attriċi fuq *Birzebbugia Aquatic Sports Club*; isem il-konvenut issemma wara, mhux qabel, u dan juri illi *Birzebbugia Aquatic Sports Club* kien il-klijent, mhux biss l-indirizz jew il-post fejn jinsab il-konvenut.

Fin-nota ta' osservazzjonijiet tagħha, iżda, is-soċjetà attriċi qiegħda tgħid illi ma setax ikun illi l-ftehim sar ma' *Birzebbugia Aquatic Sports Club* għax il-club ma għandux personalità u ma huwiex reġistrat bħala soċjetà kummerċjali.

L-attriċi iżda qiegħda tħawwad il-kunċett ta' personalità ma' dak ta' inkorporazzjoni, bħallikieku fost il-korpi huma s-soċjetajiet reġistrati biss li għandhom personalità. Fil-fatt, l-art 4(d) ta' l-Att dwar l-Interpretazzjoni jgħid illi:

(d) l-espressjoni "persuna" tinkludi għaqda jew korp ieħor ta' persuni, sew jekk dik l-għaqda jew dak il-korp ikunu persuna ġuridika jew jekk le.

Dan jidher aktar ċar fit-test inglizz:

(d) the expression "person" shall include a body or other association of persons, whether such body or association is corporate or unincorporate.

Għal dawn ir-raġunijiet, l-eċċezzjoni illi l-konvenut ma huwiex il-kontradittur leġittimu għandha tintlaqa'.

Għalkemm l-eċċezzjoni hija magħmula dwar l-ewwel żewġ talbiet ta' l-attriċi — biex jinħall il-ftehim — fil-fatt tolqot ir-relazzjoni kummerċjali kollha. Ladarba ma kienx il-konvenut il-parti l-oħra fil-ftehim ma' l-attriċi, la jista' jrodd il-freezers, għax dawn ma sselfux lilu, la għandu jħallas tal-prodotti, għax mhux hu xtrahom, u lanqas ma għandu jwieġeb għad-danni talli l-freezers ma ntraddux fil-waqt, għax mhux hu kellu jroddhom.

Għal dawn ir-raġunijiet il-qorti tilqa' l-eċċezzjoni illi l-konvenut ma huwiex kontradittur leġittimu u għalhekk teħilsu mill-ħarsien tal-ġudizzju, bl-ispejjeż kollha kontra s-soċjetà attriċi.

⁴ Foll. 24 u 57.

Kopja Informali ta' Sentenza

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----